

Cvrsvs Philosophicvs

Arriaga, Rodrigo de

Antverpiæ, 1632

Sect. III. An poßit dari corpus completum simplex.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95614)

cessario sequitur, illa accidentia immediatè in materiâ recipienda.

Videamus, quæ sint vtriusque partis argumenta, ut tandem in re, quæ experientiâ aut ratione ab eâ desumptâ decidi nequit, quid probabilius appareat, colligere possimus.

Pro negatiua parte Primò arguit Hurtadus: Quia effectus quantitatis solum est extendere materiam, & eam reddere impenetrabilem ut possit recipere formas substantiales; sed ad hoc non requiritur, ut ipsa recipiat immediatè accidentia materialia, ergo. Sed negant aduersarij Antecedens docent enim duo à quantitate præstari, & materiam extendi, & recipi immediatè accidentia in ipsâ, propter rationem infra ponendam; quæ an sit solida, infra etiam videbitur.

33 Secundo idem argumentatur: Quia dispositiones materiales disponunt materiam, non verò quantitatem ad receptionem formæ substantialis; ergo debent recipi in ipsâ materiâ, quia dispositio debet esse in eodem subiecto, in quo recipitur forma ad quam est dispositio: forma autem substantialis non recipitur in quantitate, sed in materiâ. Respondetur faciliè, materiam disponi per receptionem mediatam earum dispositionum; quæ subiectionantur in quantitate immediatè unita cum materiâ, & id sufficere ut determinetur ad formam substantialem, neque esse necessarium ut immediatè in eodem subiecto forma & dispositio recipiantur. Nam sicut potest causa efficiens determinari ad effectum producendum per aliquid, quod non subiectiont in ipsâ vilo modo; ita etiam poterit causa materialis determinari & disponi per formam solum mediatè sibi unitam.

34 Tertiò alij, quia totum esse accidentis, est in ordine ad substantiam; ergo conuenientius est ut omnia accidentia immediatè recipiantur in substantiâ, quàm in alio accidenti, nisi aliqua vtgeat ratio, qualis non est in præfenti. Respondet, accidens esse illud, quod est extra primum conceptum rei, hoc autem æquè perfectè saluatur, siue illa accidentia immediatè in substantiâ, siue immediatè in alio accidenti subiectiont. vnde tam perfectè saluatur ratio accidentis in vbicatione propriâ quantitatis, quàm in ipsâ quantitate, licet hæc immediatè in substantiâ, illa verò in accidenti subiectiont. ergo ex hoc capite non est negandum, accidentia materialia recipi in quantitate.

Pro oppositâ sententiâ Primò arguunt: Quia sicut ignis vultu potentia distincta ad calefaciendum, ita materia debet vti ad recipiendum; ergo mediantè quantitate. Bonè respondet P. Hurtado, hoc argumento non magis probari de quantitate, quàm de albedine; probatur enim potentia distincta, sed quod ea sit quantitas, vnde? 35 Ego etiam retorqueo argumentum. Ipsi fatentur, ignem in se producere calorem immediatè per naturalem saltem emanationem, licet ad extra mediatè; ergo cum materia in se & intra se recipiat accidentia, id non faciet per aliam potentiam, sed immediatè per se.

Secundum argumentum desumitur ex mysterio Eucharistiæ. Ne enim concedantur plura miracula, quotiescumque species sacramentales alterantur, videtur dicendum, solam quantitatem conseruari sine subiecto, & hoc miraculosè;

reliqua verò accidentia naturaliter conseruari, quia conseruantur in proprio subiecto, scilicet in quantitate. Nam si omnia immediatè reciperentur in materiâ, omnia miraculosè conseruarentur, & consequenter esset miraculum nouum, quotiescumque species sacramentales reciperent vel calorem, vel lucem, vel frigus, quod videtur incredibile.

Huic argumento respondet etiam Hurtadus, 36 concedendo eam multitudinem miraculorum, additque, de miraculis philosophandum esse consequenter ad cuiuscumque opinionem, & si ne formidine ea multiplicandi; nam Deus, qui efficit vnum reliquis admirabilius, poterit etiam & ea plura facere.

Hanc solutionem approbo, & vterius confirmo: quia si propter vitanda miracula debemus in rebus physicis inuertere naturas rerum, quando nec ratio nec experientia cogit, etiam possemus propter eandem rationem dicere, accidentia & quantitatem non pendere à materiâ, ne concedatur illud miraculum. Stando enim in ratione & experientiâ, sicut non potest ostendi posituè, accidentia non recipi in materiâ, & ideo à te negatur, ut vitentur miracula, ita etiam non est positua ratio ostendens quantitatem pendere à materiâ: poterit ergo id negari, etiam eodem modo, ne hoc miraculum adstruatur.

Vnde probabilius multò videtur, quantitatem non recipere in se immediatè accidentia communia: non enim apparet vlla ratio physica, quâ specialiter probetur, quantitatem esse subiectum eorum accidentium, non verò vnum accidens subiectum alterius, quod tamen apertè falsum est. nam quod quantitas præcedat ea omnia accidentia, non arguit eam esse subiectum illorum; nam etiam primus gradus intensionis præcedit secundum, & tamen illum non recipit; item primæ qualitates præcedunt secundas, quas non recipiunt in se; ergo nec quantitas recipit accidentia, etsi illa præcedat. Aliunde autem non est vlla excogitabilis ratio; ergo.

SECTIO III.

An possit dari corpus completum simplex.

NON querimus, vtrum possit esse corpus carens partibus integranibus (huius enim difficultatis solutio pendet ex dicendis Disputatione 1. de Animâ à num. 48. de conceptu rei materialis) sed vtrum possit dari corpus completum non compositum ex materiâ & formâ.

Recentiores aliqui id acriter negant, Primò, 38 quia tale corpus non posset esse vegetatiuum, vegetatio enim fit inter subiecta qualitibus contrariis affecta; illud autem corpus non posset qualitibus contrariis affici, quia non haberet subiectum capax formarum substantialium, quæ posset expelli per contrarias dispositiones. Deinde neque illud esset sensitium, nam sensatio fit mediò calore aliisque primis qualitibus, quarum non esset capax illud corpus. Denique nec posset esse non viuens; nam esset actus completus subsistens, & esset perfectius animo rationali, quod est impossibile; ergo repugnat tale corpus simplex compositum.

D d

Sed

Sed contrā Primò, quia illud corpus posset esse vegetatiuum, quatenus haberet virtutem ad vniendas sibi alias partes eiusdem corporis, sicut aqua sibi vnit alias aquas guttas: quia verò illa actio vniendi nouam partem, non posset ab extrinseco agente prouenire in eo corpore, sicut potest in aqua, idè esset actio immanens & vitalis, differretque ab actione quā aqua sibi alias vnit partes.

39 Hanc solutionem impugnant hi Primò, quia ea sola corpora augentur ab intrinseco, quae corrumpuntur ab intrinseco, item corpora diuidua sunt corruptibilia, nam tandem vniuntur ad aliquam minimam partem, in qua non posset conseruari illud corpus; ergo cum illud corpus esset completum & simplex, esset ex vnā parte incapax corruptionis, aliunde verò capax, quia posset diuidi, si esset capax augmenti ab intrinseco: hæc autem manifestè repugnant, ergo. Respondeo, falsum esse, rem diuiduam esse corruptibilem: nam materia prima est diuidua, & non ideo est corruptibilis, quod miror ab obiciente non fuisse notatum. Nec refert, quod materia etiam habeat formam, quia tunc maiorem vim habet instantia. Si enim materia & forma possunt in qualibet minimā parte conseruari, à fortiori poterit vnus corpus simplex esse, quod possit in quacumque paruitate conseruari, quod posset esse capax augmenti & diminutionis, non tamen idè corruptioni substantiali obnoxium. Certè hoc tam clarum est, vt mirer potuisse concedi corpori composito ex materia & formā capacitatem diuisionis sine corruptibilitate, & id negari corpori simplici.

40 Secundò dicit fortè aliquis, etiam illud corpus posse esse corruptibile; quod videtur ostendi ex recentiorum impugnatione, idque sine vllā inde secutā contradictione; quia si quæ formæ sunt quæ destruuntur non ex dispositionibus contrariis, sed ex diuisione, quia scilicet non possunt esse in tam parua materia, cur ergo non posset etiam esse aliud corpus simplex completum, quod ex diuisione destrueretur, eo ipso quod dissolueretur vnio continuatiua?

Dices fortè, Illud corpus crearetur, & consequenter non posset destriui à creaturā, quia nec ab ea creatur. Sed contrā Primò, quia multa possunt destriui ab aliquibus agentibus, quæ ab ipsis non producantur. Contrā Secundò, quia vnio continuatiua partium illius corporis non crearetur, sed generaretur, illa autem posset destriui ab agente naturali. Vnde etiam Deus teneretur tunc cessare à conseruatione creaturæ illius corporis; sicut nunc, quando carnifex destruit vnionem continuatiuam capitis cum collo, indirectè obligat Deum vt cesset à conseruatione vnionis animi cum corpore.

41 Adhuc tamen hæc solutio non placet, eamque efficaciter impugno, Quia agens naturale non potest destrui vnionem continuatiuam, nisi separando partes quæ antea erant vnite: at ibi non posset fieri separatio, quia si separantur, ergo iam manent ambæ in rerum naturā, ergo non destruerentur. Confirmo: vnio illa deberet destriui vel per formam contrariam, vel per defectum subiecti, vel per subtractionem concursus, nec alius modus, quo destrueretur, potest excogitari: sed vnioni non est alia forma contraria,

quā separatio partium, quæ ibi non habet locum; ex defectu autem subiecti non posset id fieri, quia inde sequeretur vnionem destriui, quia destruitur subiectum, & non è contrario subiectum, quia destruitur vnio (prout volebat responsio supra data;) nec ex subtractione concursus potest, quia vnio illa non conseruatur à creaturā.

Hæc replicæ conuincunt intentum, scilicet non 42 videri posse esse corruptibile ab agente creato, id quod ab ipso immediatè non conseruatur, nisi per introductionem alicuius rei illi repugnantis, quod in substantiā simplici non habet locum. Tamen adhuc posset sustineri, illud corpus esse corruptibile, non ab agente extrinseco, vel per separationem, sed quia, vt dixi supra Disputat. 1. num. 14. & fusiùs Disputat. 1. v. de Anima à num. 212. potest esse aliqua res ex se durans per aliquod tempus, quæ sine contrario postea pereat; tale ergo posset illud corpus esse, ergo ex hac parte posset esse vegetabile, etiam si tibi concedam, vegetationem essentialiter requirere corruptibilitatem, quod adhuc falsum esse, in solutione primā ostendi.

Tertiò respondeo, illud corpus esse posse sensitiuum sensationibus diuersæ speciei à nostris, & quæ à quatuor primis qualitatibus non penderent, & consequenter non esset corruptibile. Hanc solutionem ipsimet arguentes fatentur 43 difficulter posse impugnari; dicunt tamen, inde sequi, tale corpus futurum perfectius & imperfectius animo rationali, quod repugnat; imperfectius, quia omne corpus est imperfectius spiritui; perfectius, quia esset actus subsistens completus non respiciens compositionem, quod essentialiter dicit maiorem perfectionem, quā esse actum informantem. Hoc argumentum nullum prorsus est, quod sic ostendo euidenter: abstrahendo enim ab hac quaestione an sit possibile tale corpus in quā tu negas, ego affirmo. Rogo, an conceptus actus completi simplici, siue sit spiritalis siue non, sit tam perfectus, vt repugnet contrarij aliunde hunc excessum compensari, necne. Neque enim datur medium. Si affirmes, ergo male dicis, omnem rem spiritualemente perfectiorem omni materiali, nam animus noster est spiritalis; quia verò dicit ordinem ad compositionem, absolute exceditur à corpore nō composito, & tunc non sequitur, quod excedatur & non excedatur, sed præcisè sequitur excedi.

44 Quod si dicas, conceptum actus completi simplici non ita esse perfectum, vt aliunde non possit æquari, imò & superari; tunc ego dicam, animam, licet excedatur ab eo corpore in hoc conceptu simplicitatis, quia tamen aliunde habet in compensationem spiritualitatem & vim intellectiuam, ac volitiuam, esse absolute nobiliorem.

Arguens autem, vt argumentum ipsius habeat vim, supponit id quod deberet probare, scilicet conceptum rei spiritalis esse supra omnes alios conceptus, nec aliunde esse æquabilem, etiam si dicat ordinem ad compositionem; & præterea aliunde supponit, conceptum rei incompositum esse supra omnes alios, etiam si ea sit res materialis, in quo supponit ipse duo contradictoria, quæ de animo postea vellet inferre: qui modus argumentandi nullus omnino est, sicut, si quis diceret, Res incorruptibilis, quæcumque illa sit, est perfectior

41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

lis, transeat hoc nunc; non tamen ideò de conceptu creaturæ erit, esse capax mutationis substantialis, ut patet in Angelo, & in ipsis formis substantialibus respectu aliarum formarum; unde non valet consequentia à capacitate accidentalis ad capacitatem substantialis formæ. Adde, per unionem continuatiuam substantialem, posse tale corpus aliquam habere substantialem mutationem.

Tertiò alij: Quia illud corpus non constaret materiâ, ergo non esset materiale. Nego consequentiam, quia ostendam Disput. 1. de Animâ à num. 97. materialitatem non consistere formaliter in ordine ad materiam, sed in ordine ad impenetrabilitatem, quam haberet illud corpus.

Denique potest argui ex Aristotele docente, omne corpus esse compositum. Respondeo, Aristotelem solum fuisse locutum de corporibus quæ de facto dantur, de possibilibus autem per potentiam absolutam nec verbum, quia nec talem potentiam agnoscebat, qui Deum ex necessitate naturæ operantem fingeat.

Contraria ergo sententia omnino tenenda est, quia non est negandum omnipotentia diuinæ, quod non inuoluit saltem apparentem contradictionem, qualis non reperitur in tali corpore simplici, ut ex solutione eorum quæ possunt afferri, ostensum est. Et confirmatur: quia sicut in ordine spirituali datur substantia incompleta, qualis est animus rationalis, & etiam datur substantia completa simplex, qualis est Angelus; ita etiam in ordine rei materialis videtur posse dari & substantia incompleta simplex, qualis est materia, vel forma materialis, & etiam substantia completa simplex, quale esset corpus de quo loquimur; est ergo possibile de potentia absolutâ. Imò & nonnulli contendunt, illud de facto dari, esseque cælum empyreum, quia pulchritudo vniuersi videtur exigere, ut sicut dantur substantiæ spirituales simplices & completæ, ita etiam dentur de facto substantiæ materiales simplices & completæ. Probabilis coniectura pro existentia actuali talis corporis, possibilitas verò illius certa est ex antè dictis.

Aduerte, prædictum corpus si produceretur, producendum actione creatiua, quia esset independens à subiecto, sicut supra diximus de materiâ primâ; verum tamen est, unionem integram partium corporis illius generabilem fore, quia subiectionem in ipsis partibus, sicut etiam in simili diximus de unionem continuatiuam partium materiae.

